2026–2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ..... ORTAOKULU

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Adı Soyadı	Sınıfı / No	Puan

Süre 40 dakikadır. Soruları dikkatle okuyunuz; cevaplarınızı ayrılan alanlara yazınız ve işlemlerinizi gösteriniz. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Başarılar!

1. Mezopotamya'da Dicle ve Fırat nehirlerinden açılan kanallarla tarlalar sulanırdı. Van Gölü çevresinde yaşayan Urartular da su kanalları ve barajlar yaparak tarlalarını sulamıştır.

a) Mezopotamya'da ve Urartularda suyun kullanımındaki ortak yönü yazınız. **5 p**

b) Bu sulama bilgisinin ortak mirasa katkısını günümüzdeki bir uygulamayla karşılaştırınız. **8 p**

2. **Sümerler (Mezopotamya):** 60'lı sayı sistemini kullanmışlardır. Bir saatin 60 dakika, dakikanın 60 saniye olması bu sisteme dayanır.
İyonlar (Anadolu): Batı Anadolu kıyılarında yaşamışlardır. Milet gibi şehirlerinde bilim ve felsefe gelişmiştir.

a) Sümerlerin ve İyonların ortak mirasa katkılarını birer cümleyle yazınız. **5 p**

b) Bu iki katkıyı, hangi alanda olduğu ve günümüzdeki etkisi bakımından karşılaştırınız. **7 p**

3. 5-C sınıfı, Ankara'daki Anadolu Medeniyetleri Müzesinde Hititlere ait çivi yazılı tabletleri ve Lidyalılara ait sikkeleri (madenî paraları) gördü.

a) Bu eserlerin hangi alanlarla (yönetim, ticaret vb.) ilgili olduğunu yazınız. **5 p**

b) Hititlerin ve Lidyalıların ortak mirasa katkılarını, bugünkü hayatımıza etkileri bakımından karşılaştırınız. **8 p**

4. Okul meclisi başkanı seçilen bir öğrenci, görev süresi dolduğunda "Ben iyi bir başkanım, seçime gerek yok, başkanlığa ben devam edeyim." dedi.

a) Bu düşünce cumhuriyet yönetiminin hangi özelliğine aykırıdır? Açıklayınız. **6 p**

b) Seçim yapılmamasının demokrasi açısından doğuracağı sonucu açıklayınız. **6 p**

5. "Demokrasi" kelimesi Yunanca "halk" ve "yönetim" anlamına gelen iki kelimeden oluşur. "Cumhuriyet" kelimesi ise Arapça "halk, topluluk" anlamındaki "cumhur" kelimesinden gelir.

a) İki kelimenin anlamlarındaki ortak noktayı yazınız. **6 p**

b) Bu ortak noktadan yola çıkarak demokrasi ile cumhuriyet arasındaki ilişkiyi açıklayınız. **7 p**

6. Zehra annesiyle alışveriş yaptıktan sonra satıcıdan fiş istedi. Annesi, ödenen vergilerin okul, yol ve hastane gibi hizmetlerde kullanıldığını anlattı.

a) Zehra'nın fiş istemesinin etkin vatandaşlıkla ilişkisini açıklayınız. **5 p**

b) Vergilerin düzenli ödenmesinin toplum düzenine etkisine yönelik bir çıkarımda bulununuz. **7 p**

7. Ahmet'in annesi AFAD'ın afet bilinci eğitimine katıldı. Eğitimden sonra evde aile ile birlikte bir afet çantası hazırladılar ve deprem anında ne yapacaklarını konuştular. Annesi öğrendiklerini komşularına da anlattı.

a) Ahmet'in annesinin davranışlarından etkin vatandaşlığa örnek iki davranış yazınız. **6 p**

b) Bir mahallede afet eğitimine katılan kişi sayısı artarsa afet anında neler olabileceğine yönelik bir çıkarımda bulununuz. **7 p**

8. Selim, okulun önündeki engelli rampasının önüne sık sık araç park edildiğini ve tekerlekli sandalye kullanan arkadaşının okula girmekte zorlandığını fark etti. Selim durumu okul yönetimine bildirdi; okul yönetimi de belediyeden yardım istedi.

a) Selim'in davranışını etkin vatandaşlık açısından değerlendiriniz. **5 p**

b) Rampanın önünün açık tutulmasının toplum düzenine katkısına yönelik bir çıkarımda bulununuz. **7 p**